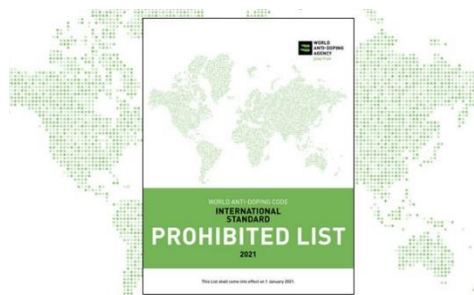

ZMENY V ZOZNAME ZAKÁZANÝCH LÁTKOK A METÓD 2021

Svetová antidopingová agentúra (WADA) vydala pre rok 2021 nový Zoznam zakázaných látok a metód ([anglická verzia](#)), ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2021.

Od roku 2021 zároveň vstupuje do platnosti aj nový [Svetový antidopingový kódex](#), ktorého cieľom je zabezpečiť, že na celom svete budú platiť rovnaké antidopingové pravidlá pre všetky športy.

Nový Zoznam zakázaných látok a metód publikuje WADA každoročne v októbri, aby tak poskytla čas športovcom na národnej/ medzinárodnej úrovni, ako aj ich trénerom, lekárom alebo fyzioterapeutom oboznámiť sa s prípadnými zmenami pred novým rokom.

Zoznam uvádza látky a metódy, ktoré sú:

- **zakázané trvalo (počas aj mimo súťaže),**
- **zakázané iba počas súťaže,**
- **zakázané v určitých športoch.**

Zoznam však nie je konečný, t. j. väčšina skupín obsahuje iba príklady zakázaných látok. Preto látky s obdobnými chemickými štruktúrami alebo biologickými účinkami ako ako tie, ktoré uvádza Zoznam sú taktiež zakázané.

Súčasťou Zoznamu zakázaných látok a metód je aj **Monitorovací program - látky, ktoré nie sú zakázané, WADA len monitoruje ich prítomnosť v biologických vzorkách.**

Zoznam zakázaných látok a metód je záväzný počas celého roka pre všetky športy.

Antidopingová agentúra Slovenskej republiky ako národná antidopingová organizácia, v súlade so znením Svetového antidopingového kódexu WADA, Medzinárodného dohovoru proti dopingu v športe UNESCO a Dohovoru proti dopingu Rady Európy každoročne zverejňuje Zoznam zakázaných látok a metód aj v slovenskom jazyku.

Nižšie Vám priblížime kľúčové zmeny týkajúce sa nového Zoznamu zakázaných látok a metód pre rok 2021 v porovnaní s tým z predchádzajúceho roku.

Významnou zmenou v Zozname zakázaných látok 2021 je to, že uvádza **zneužívané látky** (Substances of Abuse). **Článok 4.2.3 nového** Svetového antidopingového kódexu ich definuje ako **látky zakázané počas súťaže, ktoré sa v spoločnosti často zneužívajú mimo oblasti športu.**

Zneužívané látky: **kokaín, diamorfín (heroín), metyléndioxymetamfetamín (MDMA/ „extáza“), tetrahydrokanabinol (THC).**

Ak porušenie antidopingového pravidla súvisí so zneužívanou látkou a ak športovec dokáže preukázať, že jej použitie bolo mimosúťažné a nesúviselo so športovým výkonom, potom mu bude udelená **doba zákazu činnosti na 3 mesiace**. Túto dobu zákazu činnosti možno **skrátiť na 1 mesiac**, a to vtedy, ak športovec úspešne absolvuje liečebný program na zneužívané látky, ktorý schválila antidopingová organizácia zodpovedná za nakladanie s výsledkami.

ZMENY V JEDNOTLIVÝCH SKUPINÁCH ZAKÁZANÝCH LÁTKOK A METÓD

TRVALO ZAKÁZANÉ LÁTKY

Zmeny v skupine S2. Peptidové hormóny, rastové faktory, príbuzné látky a mimetiká

- Inhibitory signalizácie TGF- β sú v novom Zozname uvádzané celým názvom: **Inhibitory signalizácie transformačného rastového faktora beta (TGF- β).**
- K stabilizátorom hypoxiou indukovateľných faktorov (HIF) bol ako príklad pridaný **IOX2.**

Zmeny v skupine S3. Beta-2 agonisty

- Inhalačne podaný **vilanterol** (antiastmatikum) bude **povolený do maximálnej odporúčanej dennej dávky 25 μ g za 24 hodín.**
- K tejto skupine zakázaných látok boli pridané ďalšie 2 príklady: **arformoterol a levosalbutamol.** Ich užívanie je trvalo zakázané a nevzťahujú sa na nich žiadne denné povolené dávky ani prahové hodnoty v moči.

Zmeny v skupine S4. Hormonálne a metabolické modulátory

- Podskupiny 4.2 a 4.3 sa zlúčili a v novom Zozname majú názov **Antiestrogénne látky [antiestrogény a selektívne modulátory estrogénových receptorov (SERM)]**.

Nové terminologické spojenie objasňuje to, že všetky látky podskupiny pôsobia rovnakým mechanizmom: viažu sa na estrogénové receptory, čím blokujú/modulujú pôsobenie estrogénu.

Zmeny v skupine S5. Diuretiká a maskovacie látky

- Výnimka týkajúca sa oftalmologického podania inhibítorov karboanhydrázy (napr. dorzolamid, brinzolamid) v novom Zozname objasňuje, že ide o „**topické oftalmologické podanie**“.

TRVALO ZAKÁZANÉ METÓDY

Zmeny v skupine M2. Chemická a fyzikálna manipulácia

- **Podskupina M2.2** (podávanie intravenózných infúzií a/alebo injekcií v objeme viac ako 100 ml počas 12 hodín) **sa mení z nešpecifikovanej na špecifikovanú metódu**.

Špecifikované látky a metódy sa nepovažujú za menej dôležité alebo menej nebezpečné než iné dopingové látky alebo metódy. Sú to skôr iba látky a metódy, ktoré športovec pravdepodobne užil alebo použil na iný účel než na zlepšenie športového výkonu.

LÁTKY ZAKÁZANÉ POČAS SÚŤAŽE

Zmeny v skupine S6. Stimulanciá

- K výnimkám z použitia - derivátom imidazolu na dermatologické, nazálne alebo oftalmologické použitie sa pridali príklady: **brimonidín, klonazolín, fenoxazolín, indanazolín, nafazolín, oxymetazolín a xylometazolín**.

Zmeny v skupine S9. Glukokortikoidy

- Do tejto skupiny sa pridali ďalšie príklady glukokortikoidov: **beklometazón, ciklezonid, fluokortolón, flunizolid, mometazón**.

LÁTKY ZAKÁZANÉ LEN V URČITÝCH ŠPORTOCH

Zmeny v skupine P1. Beta-blokátory

- Ako ďalší príklad zakázanej látky bol pridaný **nebivolol**.

ZMENY V MONITOROVACOM PROGRAME

- Pre lepší odhad terapeutického použitia vs. zneužívania salmeterolu a vilanterolu sa budú v moči monitorovať aj ich podprahové hladiny.

Spracovala: *PharmDr. Kamila Chomaničová*